

DEH MURG'UN İMLÂSINA DAİR

Mahmut KAPLAN*

ÖZET

Bu makalede 16. yüzyıl başlarında yaşayan Şemsî'nin deh Murg adlı nasihat-nâme türündeki mesnevisinin dil ve imlâ özellikleri incelenmiştir. Yazıda eserin imlâ özellikleri örneklerle gösterilmiştir. Bu yazıyı hazırlarken, *Deh Murg-ı Şemsî* adlı kitabımızın ilgili bölümünü gözden gözden geçirerek bazı eklemeler yaptık. Makalenin sonuna, eserin imlâsı hakkında bir fikir vermek amacıyla *Deh Murg*'da geçen Türkçe kelimeleri anlamları ile birlikte ekledik.

Anahtar Kelimeler: Deh Murg, Şemsî, nasihat-nâme, mesnevi, imlâ

DEH MURG'S ORTOGRAPHIC

ABSTRACT

In this article we studied on Şemsî's, who lived in 16th century, advice book called Deh Murg according to its ortographic. We give examples for it. When we wrote this article, we made some additions on the parts of Deh Murg which are about this subject. At the end of this study we give Turkish words, which are in Deh Murg to give an idea about its ortographic.

Key Words: Deh Murg, Şemsî, advice book, mesnevi, ortographic.

1. Şemsî'nin Hayatı ve Eseri

Deh Murg nâzımı Şemsî'nin hayatı hakkında kaynaklarda yeterli bilgi bulunmamaktadır. Şairden bahseden tezkire yazarlarından Latîfi¹ ve Hüseyin Avni, Şemsî'nin Seferihisarlı olduğunu,² Âşık Çelebi³, Hasan Çelebi⁴, Beyanî⁵ ile *Keşfü'z-zünûn* müellifi Kâtip

---

* Prof. Dr., Celal Bayar Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi.

¹ Latîfi, *Tezkiretü'ş-Şu'arâ ve Tabsratü'n-Nuzamâ (İnceleme-Metin)*, (Haz. Rıdvan Canım), Ankara 2000, s. 331-332.

² Hüseyin Avni, *İzmirli Şairler Antolojisi*, İzmir 1934, s. 37.

³ Âşık Çelebi, *Meşairü'ş-Şu'arâ*, London 1969, yk. 250a.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

Çelebi⁶, Mehmed Süreyya⁷, Şemseddin Sami⁸, Gibb⁹ ve bunlardan yararlanarak şairden söz eden Nail Tuman¹⁰, Fuat Köprülü¹¹, Ağâh Sırrı Levend¹², Vasfi Mahir Kocatürk¹³, Mehmet Ali Kırboğa¹⁴, Cemal Kurnaz¹⁵ da şairin İran'dan geldiğini ifade etmişlerdir.

Şemsî'nin İran'dan ne zaman geldiği kesin olarak bilinmemekle beraber, eseri *Deh Murg*'u 919/1513'te yazarak Yavuz Sultan Selim'e sunduğu ve hükümdar tarafından takdir edildiği yukarıda anılan tezkire yazarları tarafından, belirtilmiştir. Sadece Sicill-i Osmani'de *Deh Murg*'un 920/1514'te hükümdara sunulduğu yazılmıştır.

Yukarıdaki bilgilerden şairin 920/1514 yılında hayatta olduğu anlaşılmaktadır. Şemsî'nin ne kadar yaşadığı ve ne zaman öldüğü bilinmemektedir

Sadettin Nüzhet Ergun, Şemsî'nin, birçok memleketler gezdiğini, büyüklerin meclisinde kıssahanlık ettiğini ve Kanunî'nin hükümdarlığının ilk yıllarında öldüğünü bildirmektedir.¹⁶

Kaynakların, hakkında verdikleri kısa bilgilerden Şemsî'nin kişiliği hakkında az da olsa fikir sahibi olmaktayız. Latîfî, "Tarîk-ı tarîkatda kalenderân-ı mücerredân minvâlinde dervîş-i yek-cihet ve bidâyet-i hâlinde abdâl u ebrârla hem-meşreb ve hoş sohbet idi. Bu sebeble Işık Şemsü'd-din demekle meşhûr ve mezkûr idi"¹⁷ ifadesiyle onun "Işık" taifesinden olduğunu söylemiştir. Âşık Çelebi'nin verdiği

⁴ Kınalı-zade Hasan Çelebi, *Tezkiretü'ş-Şu'ara*, (Haz. İbrahim Kutluk), C. I, Ankara 1978, s. 521.

⁵ Beyanî, *Tezkiretü'ş-Şuarâ*, (Haz. İbrahim Kutluk), Ankara 1987, bk. 47b-48a.

⁶ Kâtip Çelebi, *Keşfü'z-Zünûn*, C. I, İstanbul 1971, s. 762.

⁷ Mehmed Süreyya, *Sicill-i Osmânî*, C. 3, İstanbul 1311, s. 170.

⁸ Şemseddin Sami, *Kâmûsu'l-A'lâm*, C. 4, İstanbul 1311, s. 2873.

⁹ E. J. W. Gibb, *A History of Ottoman Poetry*, Vol. II, London 1902, s.383-384.

¹⁰ Nail Tuman, *Tuhfe-i Nailî*, (Haz. Cemal Kurnaz-Mustafa Tatçı), C. II, Ankara 1999, s.501.

¹¹ Fuat Köprülü, *Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul 1980, s. 390.

¹² Ağâh Sırrı Levend, "Divan Edebiyatında Hikâyeler", *TDAY Belleten*, 1967, s. 107.

¹³ Vasfi Mahir Kocatürk, *Türk Edebiyatı Tarihi*, Ankara 1970, s. 314.

¹⁴ Mehmet Ali Kırboğa, *Kamusü'l-Kütüb ve Mevzuati'l-Müellefat*, Konya, 1974, s. 198.

¹⁵ Cemal Kurnaz, *Anadolu'da Orta Asyalı Şairler*, Ankara 1997, s. 62-63.

¹⁶ Sadettin Nüzhet Ergun, *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri*, İstanbul 1944, s. 97.

¹⁷ Latîfî, *age*, s. 331-332.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

bilgiler de şairin kalenderî zümresine mensubiyetini ifade eder niteliktedir.¹⁸ Sadettin Nüzhet buna dayanarak onu Bektaşî şairleri arasına katmıştır.¹⁹ Ahmet Yaşar Ocak da, “müfrit şiî inançları dile getiren Işık Şemsî” sözüyle bu görüşe katılmıştır.²⁰ Ancak *Deh Murg*'da şairin, açık bir biçimde Kalenderî veya Işık olduğu hususunda açık bir ifade bulunmamaktadır. Aksine Işık ve Kalenderî tiplerini beğenmediği ve yerdiği şu beyitten açıkça anlaşılmaktadır:

Kimi Işık kimi dânişmend ozan

Her birisi bir mekânda çift bozan b. 167

Bununla birlikte, *Deh Murg*'da Dört Halife'ye medhiye bulunmaması, şairin sadece tevhid ve Hz.Muhammed na'tıyla yetinmesi düşündürücüdür. Şemsî'nin, “Kitâb-ı *Deh Murg*'un müellifi ve Işık-nâme laîfesi ve dahı nice fennüñ muşannıfidür.”²¹, “Aḥbâr ve esmârda ve tevârîḥ ve hikâyât ve defâtir-i esfârda zû-fünûnluḡı ve mecâlis-i ekâbirde kıssa-ḥanlıḡı var imiş”²² gibi ifadelerden bilgili, hikâye dağarcığı zengin ve kıssahan bir kişi olduğu anlaşılmaktadır. *Deh Murg* incelendiği zaman Şemsî'nin, devrinde geçerli bir çok ilimde bilgi sahibi olduğu görülecektir. Şair tıp, musikî, fıkıh, tasavvuf, astronomi, ilm-i nücum, takvim, ticaret gibi konularda bir çok öğütler vermiş, eleştiriler yapmıştır.

Şemsî'nin eseri şimdiki bilgilerimize göre; tercüme ya da uyarlama olmayıp orijinaldir. Şairin mesnevisini yazarken yeterli bir bilgi ve hayat tecrübesine sahip olduğu, kendisinden önce yazılan ortak medeniyet dairesi içindeki eserleri okuduğu yaptığı alıntılar ve naklettiği hikâyelerden anlaşılmaktadır. Şemsî mesnevisini yazarken kimlerden yararlandı, sorusunun cevabı olacak bazı ipuçları mesnevisinde vardır. Şairin, Feridüddin Attâr'ın Mantıku't-Tayr'ını okuduğu ve etkisinde kaldığı söylenebilir.²³ Ancak daha önce de belirtildiği gibi bu eseri tercüme yoluna gitmemiştir.

¹⁸ Âşık Çelebi, *age*, yk. 250a.

¹⁹ Sadettin Nüzhet Ergun, *age*, s. 97.

²⁰ Ahmet Yaşar Ocak, *Kalenderîler*, Ankara 1992, s. 228.

²¹ Latîfî, *age*, s. 332.

²² Âşık Çelebi, *age*, yk. 250a.

²³ Fuat Köprülü, *Türk edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, Ankara 1966, s. 242.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

2. Deh Murg'un Dil Özellikleri²⁴:

Deh Murg yazıldığı dönem ve taşıdığı özellikler sebebiyle Eski Anadolu Türkçesi ile Klâsik Osmanlı Türkçesi arasında bir geçiş dönemi eseri olarak telakki edilebilir. Çünkü eserde, Eski Anadolu Türkçesi metinlerinin hemen bütün özellikleri görülürken, yer yer de Arapça ve Farsça terkiplerde bir ağırlaşma göze çarpmaktadır.

Eserin bütününde imlâ bakımından birlik görülmez. Nerdeyse her nüshada hem de diğer nüshalarda yazılış olarak ikili şekiller göze çarpmaktadır. Bu kısa girişten sonra eserin dil özellikleri hakkında şöyle diyebiliriz:

2.1. Ünlüler

Deh Murg'da Eski Anadolu Türkçesi metinleri için tipik olan e/i meselesinde i yönünde bir tercih görülmektedir. Esasen eski Anadolu Türkçesi'nde "kapalı e"²⁵ sesini ne o zaman ne de bu günkü yazıda gösteren harf mevcuttur.

Ben da'ı görsem <u>diyü</u> geldi i yâr	b. 83b
İmdi niçün 'âr <u>idersin</u> oyna gül	b. 116a
Bir içim <u>şu virme</u> epsem şur aña	b. 180b
Od u <u>yilden şafra</u> vü <u>kan</u> deprenür	b. 614a
Andına <u>iller kamu</u> inanalar	b. 662a
Üç yüz altmış <u>biş</u> olur <u>yilün</u> günü	b. 726a

Örneklerinde de görüldüğü gibi de-, et-, ver-, yel ve el (yabancı, başkaları) şeklinde bu gün "e" ile telaffuz edilen kelimeler *Deh Murg*'da "i" ile yazılmıştır. Ayrıca "ey" ünleminin "I" ve "iy" biçiminde yazılışlarının her ikisi de eserde bulunmaktadır.

Kalınlık-incelik uyumu bakımından *Deh Murg*'da aykırı örnekler azdır. Eklerin genellikle kelimenin taban ünlülerine uyum gösterdiği görülür. Ancak, bir kaç yerde Türkçe kelimelerin kalınlık -

²⁴ Bu yazıyı yazarken görüşlerinden önemli ölçüde yararlandığım Doç. Dr. Ayşe İlker'e teşekkür ederim.

²⁵ Faruk Kadri Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul 1994, s. 20.

incelik uyumu dışında kaldığını gördük: “**ķaresi** < **ķarası** (b. 377), **ķande** < **ķanda** (b. 360).

Düzlük-yuvarlaklık uyumu için de yine Eski Anadolu Türkçesi için tipik sayılan aykırılıklar söz konusudur. Düz ünlü taşıyan tabanlardan sonra yuvarlak, yuvarlak ünlü taşıyan tabanlardan sonra düz ünlüler sıkça görülür:

Oķursın (b. 374), dişlerüñden (b. 377), itdüñ (b. 382), degülsin (b. 523).

Eski Türkçe’de yuvarlak ünlü taşıyan kelimelerden bazıları da *Deh Murg*’da bu yuvarlak şekilleriyle yer almıştır: artuk, degül gibi.

Ünlüler bakımından *Deh Murg*’da dikkat çeken bir özellik de bazı Türkçe kelimelerin diftongla yazılmış olmasıdır: so’uk < soğuk, kimse’i < kimseyi kelimeleri örnek olarak gösterilebilir.

Ünlü olayları yönünden bakıldığında, eklerde ünlü düşmesi göze çarpmaktadır:

Deh Murg’da vezin gereği olan ünlü düşmeleri de sıkça görülür. Bunlar geçici şekillerdir. Ayrıca yine vezin zaruretiyle ki ile meydana gelmiş birleşmeler de mevcuttur:

K’oldı **taķdīrinde** merdūd olacak < ki oldı 29b

Pāre-i ḥāke kimüñ k’irdi eli < ki irdi 919a

2.2. Ünsüzler

Deh Murg’da diğer Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde de görüldüğü gibi, kelime ve hece sonunda -k > -h değişikliği bazı kelimelerde mevcuttur. Bir kelimenin hem -k’li hem de-h’li şekline rastlanmaktadır:

ķohusı ṭolmuş dimāg-ı ‘āleme b. 55a

Yohsa Bağdāda gidenlerden gibi b. 449a

Va’de yitmedin olur **yoḥsul** ḳuş b. 815b

Assı **yokdur** diyü kıldurmaz taleb b. 850b

Aldayup **ḳuşları yoḥsul** ḳılduğı b. 869b

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

Yine Eski Anadolu Türkçesi'nin karışık meselelerinden biri olan “t/d” yönünden *Deh Murg*'da “t”li şekiller oldukça korunmuştur. Bu t’li şekillere şunları örnek verebiliriz:

Tuymasun (b. 149), **turdı** (b. 927), **toğmaduğın** (b. 244), **tağladı** (b. 290), **Kaf Tağından** (b. 321), **toğrı** (b. 390), **toydı** (b. 394), **tolmadı** (b. 394).

Eski Türkçe aslı şekli b’li olan kelimeler *Deh Murg*'da yer yer bu şekilleriyle korunmuştur :

barmağ > parmağ (b. 336), bişmek > pişmek (b. 922), başmak (b. 849) örneklerinde olduğu gibi.

Ünsüz ikizleşmesine örnek olarak assı kelimesi verilebilir. Yine ünsüz düşmesine örnek olarak tüsi (b. 766) kelimesi gösterilebilir.

2.3. Şekil Bakımından Kelimeler

Şekil bilgisi bakımından *Deh Murg*'da kayda değer olarak gösterilebilecek eklerden birisi, teklik birinci şahıs bildirme ekidir. Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde daima “-am/-em” olan şeklin ne zaman “-ım/-im” biçimini aldığı tayin edilememiştir. Ancak 16. yüzyıldan itibaren değişmeğe başladığı tahmin edilmektedir.²⁶ Hem bildirme eki, hem de geniş zaman teklik birinci şahıs eki hep -am/-em olarak görülmektedir. Bu da bizi, daha 16. yüzyıl başlarında bile “-ım/-im” biçimine rastlanmadığı fikrine götürmektedir:

Bilmezem (b. 367), aldanmazam (b. 367), **karğayam** (b. 254), **yorgayam** (b. 254), açmışdanam, geçmişdenem (b. 421).

Bundan başka bazı nüshalarda şahıs zamiri “ben” yerine “men” örneği de görülmektedir. Bu durumun şairin İran tecrübesi ile ilgili olduğu düşünülebilir.

Şekil bilgisi yönünden Eski Anadolu Türkçesi metinlerinin hemen hemen bütün özellikleri aynıdır.

²⁶ Timurtaş, **age**, s. 110.

2.4. Kelime Hazinesi

Deh Murg, Arapça ve Farsça söyleyişlerin yanısıra Türkçe söyleyişler bakımından zengin olduğu bir eserdir. Bu eserde, aşağıdaki (altı çizili) örneklerde görüleceği gibi eski Türkçe'nin, bu gün için arkaik sayılabilecek, kelimeleri karşımıza çıkmaktadır:

Çün ki Kerkes işbu sözden <u>urdu</u> dem	
Bülbül aydür bengîdür diñleñ dedem	b. 441
Kılları anuñ <u>bağırsakdur</u> meger	499b
Bir dil-ârâm <u>ırlasa</u> âvâz idüp	
Anuñ <u>ırladığına</u> demsâz idüp	b. 536
Anlaruñ nâzın görüp yırtar <u>gögüz</u>	
Vardı def yanında <u>sokranur kopuz</u>	
Bir <u>şağalmaz sayrusın dâ'im</u> şakîm	631b
Andına iller <u>kamu</u> inanalar	
Ölüyi <u>dañı dirikdür</u> sanalar	b. 662
Ol nizâm <u>ırgürmek</u> için 'âleme	
Dürlü dürlü <u>korqu virür âdeme</u>	b. 711

3. Deh Murg'ta Geçen Türkçe Kelimeler

Aşağıda Deh Murg'da geçen Türkçe kelimelerin sözlüğü verilmiştir. Kelimelerin, mümkün olduğu kadar, metinde geçen anlamlarını vermeye özen gösterdik.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

A

ađu (T.i): Zehir.

aldamak (T.f): Aldatmak, kandırmak.

and (T.i): Yemin.

arşun (T.i.): Parmakların ucundan omuz başına kadar olan bir uzunluk ölçüsü.

artık (T.z): fazla, çok.

artuk (T.z): Fazla.

assı (T.i): Kār

assıya almak (T.dey): Bedavaya almak, kārā geçmek.

aylak (T.s): Ücretsiz, bedava.

ayruk (T.s): Başka.

B

başmak (T.i): Ayakkabı, nalın.

batsat (zf.hlk.): Ara sıra, seyrek olarak, tek tük.

bay (T.s): Zengin.

bayık (T.s): Açık, belli, kesinlikle.

beñzeş (T.i): Eş, benzer, emsal.

bezek (T.i) : Süs.

buğdayık (T.i): Sigil.

Bozdağın (T.i): Topuz, gürz, çiğdemin topuzu.

Ç

çağ (T.z): Tam.

çağ (T.e): Ta.

çaylak (T.i): Çaylak.

çerçi (T.i): Köy, Pazar ve benzeri yerlerde dolaşarak ufak tefek tuhafiyeye eşyası satan.

huşk (Far.s): Kuru.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

ırlamak (T.f): Şarkı söylemek.

ırğathlık (T.i): İşçilik.

ıs (T.i): Sahip.

Işık (T.te.): Işık ehl-i sünnet inancına uymayan, batınî inançları benimsemiş bulunan, şiaya temayül eden dervişlere, bilhassa Bektaşilere, Alevilere, Hurufilere verilen bir addır. (A.Gölpınarlı, Tasavvuftan dilimize geçen deyimler ve atasözleri, s. 167).

İ

İblis (Ar.i): Şeytan.

icmâli (Ar.s): Kısa, özet.

içini tağlamak (T.de): Çok üzölmek.

içre (T.z): İçinde.

iflâh eylemek (Ar.T.b.f): Kurtarmak, başarılı kılmak.

ihitâm (Ar.i): Sona erme, bitme.

iltmek (T.f): Götürmek.

iltmek (T.f): Götürmek, yerine ulaştırmak.

imdi (T.z): O halde.

iñen (T.z): Çok.

irgürmek (T.f): Ulaştırmak.

irtemek (T.f): Yanmak.

K

kaçımak (T.f): Öfkelenmek, kızmak.

kande (T.zf): Nerede?

kañğı (kankı) (T.s): Hangi.

kanı (T.zf): Hani, nerede?

kağğı (T.i): Şeker kamışı.

katı (T.zf): Çok.

kevdürmek (T.f): Bükmek.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

ķız (T.s): Pahalı.

ķızlık (T.i): Kıtılık.

ķız satmak (T.b.f): Pahalı satmak.

ķışkürmek (T.f): Kışkırtmak, saldırtmak.

ķopuz (T.i): Ud biçiminde eski bir Türk sazı.

kovlamak (T.f): Gammazlık etmek, münafıklık etmek.

ķolķak (T.i): Kola geçirilen kılıf.

ķoz (T.i): Ceviz.

ķöyünmek (T.f): Yanmak.

ķutsuz (T.s): Uğursuz.

L

lehķesiz (T.te): Hararetsiz, duygusuz. Bir müzik eserini duygusuz okumak.

M

miķe (T.i): Meķe ağacı.

O

od (T.i): Ateķ.

odlanmak (T.f): Yanmak.

oñmaduk (T.s): Talihsiz, Őifa bulmaz, akıllanmaz, uğursuz.

oñmak (T.f): İyileķmek.

otağ (T.i): Ćadır, büyüklere özgü Ćadır, oda, yer.

ozan (T.i): Boķ boğaz, saz Őairi.

Ö

öñdin (T.z): Önce, daha önce.

öķek: Vaķak.

S

ķağ (T.s): Sağlam, temiz.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

şâğalmak (T.f): İyileşmek.

şâğlamak (T.f): Sağlamlaştırmak.

satu **bâzâr** itmek (T.Far.de): **Satış yapmak, satmak**

sovuk (T.s): **Soğuk.**

sayd (Ar.i): Av.

sayru (T.s): Hasta.

sır satmak (T.de): Azmini gevşetmek, sarsmak

sin (T.zm): *Sen. 2. (İs): Mezar.*

siñsiñ (T.s): Sine sine, saklana saklana.

şokranmak (T.f): Homurdanmak, söylenmek.

Ş

şu (T.zm.): Şu.

T

tañ (T.i): Şafak vakti.

taþu (T.i): Huzur, makam, kat.

deme.

toğ- (T.f): Doğmak.

tuc itmek (T.de): Değersiz etmek.

tuřmak (T.f): Uyanmak, kalkmak.

tuş itmek (T.b.f): Uğratmak.

tuş olmak (T.b.f): Rastlamak,

erişmek.

tutruk (T.i): Ateş yakmakta

kullanılan çör çöp.

U

u (Far. zm): O.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

uğrı (T.s): Hırsız.

urđan (T.i): İp.

urmak (T.f): Vurmak.

uş (T.z): Şimdi.

uyarmak (T.f): Yakmak.

Ü

üzmek (T.f): Çözmek, koparmak.

Y

yasdanmak (T.f): Yaslanmak, dayanmak.

yatlu (T.s): Uğursuz, kötü, adi.

yavuz (T.s): Kötü.

yay (T.i): Yaz mevsimi.

yeynilmek (T.f): Hafiflemek, hafifleşmek.

yek-sere (Far.b.z): Bir başına, tek başına.

yig (T.s): İyi.

yigrek (T.Far.z): Daha iyi.

yilmek (T.f): Koşmak, esmek, (hayvan) tırıs gitmek..

yilmek (T.f): Teşvik etmek, koşturmak, kışkırtmak.

yiğ (T.i): Koku.

yiğ itmek (T.b.f): Kokutmak.

yorga (T.s): Rahvan.

yügrük (T.,s): Hızlı giden, yürük, çok koşan.

yüz görmek (T.b.f): yüz göz olmak.

KAYNAKÇA

Aşık Çelebi, **Meşairü'ş-Şu'arâ**, London 1969.

Beyanî, **Tezkiretü'ş-Şuarâ**, (Haz. İbrahim Kutluk), Ankara 1987.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

-
- ERGUN Sadettin Nüzhet, **Bektaşî Şairleri ve Nefesleri**, İstanbul 1944.
- GİBB E. J. W., **A History of Ottoman Poetry**, London 1902.
- Hüseyin Avni, **İzmirli Şairler Antolojisi**, İzmir 1934.
- Kâtip Çelebi, **Keşfü'z-Zünûn**, İstanbul 1971.
- Kınalı-zade Hasan Çelebi, **Tezkiretü's-Şu'ara**, (Haz. İbrahim Kutluk), Ankara 1978.
- KIRBOĞA Mehmet Ali, **Kamusü'l-Kütüb ve Mevzuati'l-Müellefat**, Konya, 1974.
- KOCATÜRK Vasfi Mahir, **Türk Edebiyatı Tarihi**, Ankara 1970.
- KÖPRÜLÜ Fuat, **Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar**, Ankara 1966.
- KÖPRÜLÜ Fuat, **Türk Edebiyatı Tarihi**, İstanbul 1980.
- KURNAZ Cemal, **Anadolu'da Orta Asyalı Şairler**, Ankara 1997.
- Latîfî, **Tezkiretü's-Şu'arâ ve Tabsiratü'n-Nuzamâ (İnceleme Metin)**, (Haz. Rıdvan Canım), Ankara 2000.
- LEVEND Âgah Sırrı, "Divan Edebiyatında Hikâyeler", **TDAY Belleten**, 1967.
- Mehmed Süreyya, **Sicill-i Osmânî**, İstanbul 1311.
- OCAK Ahmet Yaşar, **Kalenderîler**, Ankara 1992.
- Şemseddin Sami, **Kâmûsu'l-A'lâm**, İstanbul 1311.
- TİMURTAŞ Faruk Kadri, **Eski Türkiye Türkçesi**, İstanbul 1994.
- TUMAN Nail, **Tuhfe-i Nailî**, (Haz. Cemal Kurnaz-Mustafa Tatçı), Ankara 1999.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*